

Επτά νεκροί και επτά νομίσματα

ΑΧΜΕΤ ΟΥΜΙΤ
Μνήμες
της Κωνσταντινούπολης
 Μετάφραση
 Θάνος Ζαράγκαλης,
 Εκδόσεις Πατάκη,
 2012, σελ. 688,
 τιμή 19,90 ευρώ

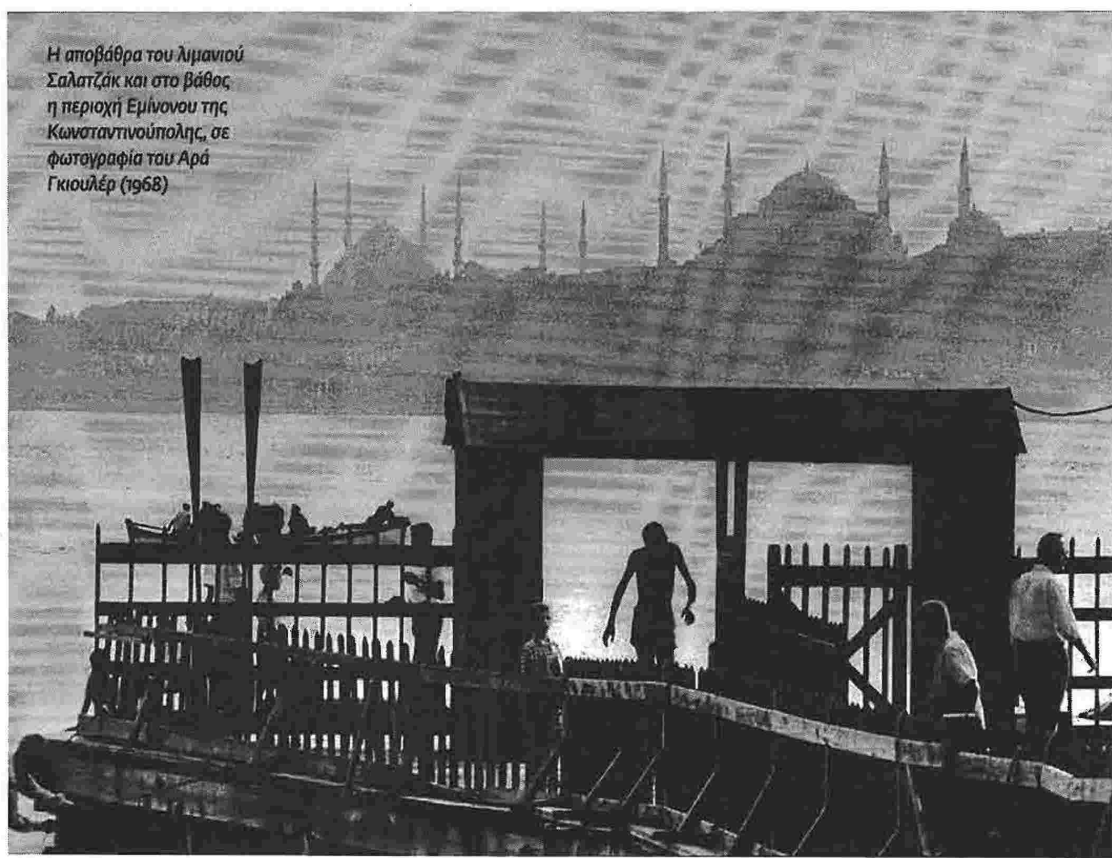
Μέσα από μια αστυνομική ιστορία ο **τούρκος συγγραφέας Αχμέτ Ουμίτ μιλάει για το παρελθόν και το παρόν** της αγαπημένης του Κωνσταντινούπολης

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Η σύγχρονη αστυνομική λογοτεχνία, κυρίως η ευρωπαϊκή, απέχει από το να αναφέρεται μόνο σε ένα ή περισσότερα εγκλήματα με άγνωστο δράστη και να προκαλεί τον αναγνώστη να λύσει το αίνιγμα που θέτει ο συγγραφέας. Δεν είναι, δηλαδή, ένα λογοτεχνικό σταυρόλεξο που περιορίζεται στο μυστήριο και στο σασπένς.

Το σημερινό αστυνομικό μυθιστόρημα θίγει ποικίλα ζητήματα που άπτονται της κοινωνίας, της πολιτικής, της επιστήμης, της τέχνης. Εκείνοι που το υπηρετούν γνωρίζουν άριστα την επικαιρότητα, μα και την Ιστορία, και δημιουργούν μια ενδιαφέρουσα πλοκή που στοχεύει στην αναγνωστική απόλαυση. Ταυτόχρονα επιδιώκουν να διεγείρουν συνειδήσεις, να προβληματίσουν.

Ακριβώς αυτό κάνει και ο Αχμέτ Ουμίτ, ο οποίος γεννήθηκε το 1960 στο Γκαζιάντεπ της Νοτιοανατολικής Τουρκίας, κοντά στα σύνορα με τη Συρία, και ζει στην Κωνσταντινούπολη. Οι έλληνες αναγνώστες γνωρίζουν τον συγγραφέα από τα βιβλία του *Η ραψωδία του Πέρα*, *Εγκλήματα με ονομασία προέλευσης* (εκδόσεις Κέδρος) και *Ομίχλη και νύχτα* (εκδόσεις Ωκεανίδα).

Η αποβάθρα του λιμανιού Σαλατζίκ και στο βάθος η περιοχή Εμίνονι της Κωνσταντινούπολης, σε φωτογραφία του Αρά Γκιουλέρ (1968)

Εδώ, ο Ουμίτ, ο οποίος σπούδασε Δημόσια Διοίκηση στο Πανεπιστήμιο του Μαρμαρά και Πολιτικές Επιστήμες στην Ακαδημία Πολιτικών Επιστημών της Μόσχας, επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στην ιστορία της Πόλης. Ξεκινάει από το Βυζάντιο, την πόλη που έχτισε ο Βύζας ο Μεγαρέυς το 660 π.Χ., πηγαίνει στην Κωνσταντινούπολη, την οποία ίδρυσε ο Μέγας Κωνσταντίνος το 330 μ.Χ., περνάει στην πόλη που κατέκτησε ο Μωάμεθ Β΄ Φατίχ το 1453, φθάνει στην Ιστανμπούλ, όπως τη μετονόμασε ο Κεμάλ Ατατούρκ το 1924, και καταλήγει στη σημερινή μεγαλούπολη, η οποία δέχεται ορδές φανατικών από την επαρχία της Τουρκίας που αναζητούν δουλειά.

Το μυθιστόρημα αρχίζει με έναν νεκρό ξαπλωμένο στη βάση του ορειχάλκινου ανδριάντα του Ατατούρκ στο Σαράμπουργου (για τις ανάγκες της πλοκής υπάρχει και σχετικός χάρτης).

Στην παλάμη του ο νεκρός κρατάει ένα αρχαίο νόμισμα. Επειτα βρίσκονται άλλοι έξι νεκροί, αξιολογούνται πολλοί ξεχωριστοί στον τομέα τους, που κλείνουν τον μακρύ κύκλο του θανάτου, ο οποίος σχετίζεται με τον αριθμό επτά.

Ο πρώτος είναι καθηγητής σε πανεπιστήμιο, ιστορικός της Τέχνης και αρχαιολόγος. Ο δεύτερος πολεοδόμος, ο τρίτος δημοσιογράφος, ο τέταρτος αρχιτέκτονας, ο πέμπτος πρώην αντιδήμαρχος, ο έκτος δικηγόρος, ο έβδομος επιχειρηματίας. Επτά νεκροί, επτά μονάρχες, επτά νομίσματα, επτά αρχαία σημεία της πόλης που είναι χτισμένα πάνω σε επτά λόφους.

και να συλλάβει τον δράστη ή τους δράστες. Ο αστυνόμος (το πρώτο αστυνομικό βιβλίο που διάβασε, εξομολογείται, ήταν ο *Φόνος του Ρότζερ Ακρόνιτ* της Αγκαθα Κρίστι) είναι ερωτευμένος με μια Ελληνίδα, την Ευγενία, και προσπαθεί να ξεφύγει από τον πόνο που του έχει προκαλέσει ο θάνατος της γυναίκας και της κόρης του.

Επίσης ο Νεβζάτ παλεύει να ξεχάσει μια άλλη γυναίκα, τη Χαντάν, παιδικό του έρωτα που σκοτώθηκε ξαφνικά σε ένα απύχνημα με τον γιο της, αφήνοντας απαρνήγορπο τον σύζυγό της. Ακόμη, αναπολεί συχνά τα παιδικά του χρόνια στην Πόλη, περιπλανάται σε αυτήν με ένα ταλαίπωρο Ρενό και θλιβεται μιλώντας για την παλιά της δόξα και τη σημερινή της κατάντια, καθώς πλήθος επιχειρηματιών, οικοπεδοφάγων, εμπόρων αρχαιοτήτων και κειμηλίων, επιτηδείων και άλλων αφρόνων

την έχουν καταστρέψει με την ανοχή των Αρχών και όσων είναι υπεύθυνοι για αυτήν.

Ωστόσο... οι δολοφόνοι είναι επαγγελματίες ή όχι; Κοινοί κακοποιοί ή τρομοκράτες; Αριστοκράτοι ή ισλαμιστές; Ποιο είναι το κίνητρό τους; Και τι συμβολίζουν τα νομίσματα; Θέλουν άραγε να στείλουν κάποιο μήνυμα; Φαίνεται πως οι δολοφονίες δεν έγιναν για τα λεφτά και ότι σε αυτές είναι αναμειγμένα τα μέλη μιας οργάνωσης που αποκαλείται Σύλλογος Προστασίας της Ιστανμπούλ, ορισμένα εκ των οποίων είναι παλιοί αριστεριστές που έχουν σκοτώσει αστυνομικούς.

Τι προστατεύουν όλοι αυτοί; Ένα και μόνο ένα πράγμα: τη φυσιογνωμία της Πόλης η οποία αποκόπτεται από το παρελθόν της - πρώτα απ' όλα με την αλλαγή δρόμων και τοποθεσιών. Όλα τα εγκλήματα σχετίζονται με την ιστορία της Πόλης και κανένα από τα θύματα δεν ήταν αθώο.

Όλα τα εγκλήματα σχετίζονται με την ιστορία της Πόλης και κανένα από τα θύματα δεν ήταν αθώο

Ο Αχμέτ Ουμίτ νοιάζεται για το παρόν και το μέλλον της πόλης στην οποία ζει, τον πονάει η παρακμή της υπό το πρόσχημα του εκσυγχρονισμού

«Φιλέλληνας» και πατριώτης

Ο Αχμέτ Ουμίτ διακρίνεται για κάποιου είδους φιλελληνισμό (σημειώνει ότι οι περισσότεροι τουρίστες που επισκέπτονται την Πόλη είναι Έλληνες και δεν διστάζει να υπογράμμιση την ύπαρξη ενός θρύλου που θέλει τους Έλληνες, με επικεφαλής έναν βασιλιά Κωνσταντίνο, να την παίρνουν πίσω για να αναστήσουν ξανά τον χριστιανισμό), ενώ δεν παραλείπει να θυμίζει τη δόξα της

Κωνσταντινούπολης. Όπως και ο ήρωάς του, νοιάζεται για το παρόν και το μέλλον της πόλης στην οποία ζει, τον πονάει η ληλασία που υφίσταται και η παρακμή της υπό το πρόσχημα του εκσυγχρονισμού. Νοιάζεται ακόμη και για τους παρασυρμένους από τα απάνθρωπα θρησκευτικά κηρύγματα που τους οδηγούν στη μισαλλοδοξία. Χρησιμοποιώντας εδάφια του Κορανίου δηλώνει πως

ο μωαμεθανισμός δεν είναι μια θρησκεία που αφαιρεί ζωές. Διαβάζουμε: «Όποιος σκοτώνει έναν άνθρωπο είναι σαν να σκότωσε όλους τους ανθρώπους. Οποιοσ σώζει τη ζωή ενός ανθρώπου είναι σαν να έσωσε τη ζωή ολόκληρης της ανθρωπότητας». Ταυτόχρονα νοιάζεται και για την πατρίδα του, την Τουρκία. «Να σου πω τι χρειάζεται αυτή η χώρα. Άτομα σίγουρα για τον εαυτό τους, άτομα που δεν τα περιορίζει η θρησκεία, η ιδεολογία, η ηθική, η

δικαιοσύνη» γράφει. Δεν είναι τυχαίο ότι αυτό το μυθιστόρημα-ποταμός έχει γίνει μπεστ σέλερ στη γείτονα χώρα, αφού μέσα από τη μυθοπλασία και την πλούσια δράση ο αναγνώστης μαθαίνει ένα σωρό χρήσιμα πράγματα για την πάλη ποτέ Βασιλεύουσα που κάποτε έλεγαν ότι θα γινόταν το κέντρο του κόσμου - κάτι που δεν συνέβη - και εξακολουθεί να παραμένει ένας μυθικός τόπος.